

A P. Család

A kép Lengyeltótiban készült a férjemmel és a lányaimmal. A nagyobbik kislány Zsuzsa, a kisebbik, középen Éva.

A háború után a férjemet kinevezték vidéken orvosnak. Lengyeltótiban kapott állást, és odaköltöztünk 1945 szeptemberében. Ott volt egy orvoslakás. Én Lengyeltótiban nem dolgoztam, vezettem a háztartást, de nagyon szenvedtem. Igaz, nem sok munkalehetőség volt a faluban. Lengyeltótiban csak általános iskola volt, ott nem tudtam volna tanítani. Tény, hogy jól éltünk, nem voltak anyagi gondjaink. Szolgálati házban laktunk, és a rendelő is ott volt, ahol a lakás. Ugyanabban a házban, és így adódott, hogy esetleg asszisztens (orvosírnok) legyek a férjem mellett. Én ugyan akartam, de azt mondták, hogy ne vegyem el más elől a lehetőséget, a férjem megkeresi a kenyerünket. A férjem egyébként zárkózott valaki volt, tőle sokkal kevesebb történetet hallottam a családról. A férjem is tudott héberül. Lengyeltótiban mi voltunk a kettő közül az egyik zsidó család a háború után, és még volt egy kikeresztelkedett család. Volt ott egy zsinagóga, de azt még mikor mi ott laktunk, akkor lebontották, tehát nem is volt hova járni imádkozni. Nagy ritkán bementünk Kaposvárra, az negyvenkét kilométer távolságra volt, a zsinagógába már a gyerekekkel.

Az első gyerekem [Zsuzsa] 1946-ban született, a másik 1950-ben [Éva]. 1961-ben költöztünk Pestre. Zsuzsa lányom már középiskolás, elsős volt, Pestre jött a vegyipari technikumba, és kollégiumban lakott, nekem meg nagyon hiányzott. Másrészt meg nekem nagyon szűkös volt a falusi lét. A háború előtti életemhez képest, amikor a világot jártam, tanítottam és szabad voltam, ahhoz képest Lengyeltóti nekem nagyon sivár volt, és menekülni akartam onnan. Egy darabig a háború után jó volt, de később már inkább nyomasztó. Az én mozgékony, érdeklődő

természetemet nem elégítette ki. Nekem ez egy szellemi temető volt. Szóval untam, és állandóan rágtam a férjem fülét, hogy költözzünk el, de hát a férjem egy nyugodtabb, békésebb lélek volt. Meg hát nem is volt már fiatal, akkor őt ott nagyon szerették a faluban, és mindenkit már nagyon jól ismert, és rajta volt a teher, az egész családot ő tartotta el. De én addig rágtam a fülét, amíg végül beadta a derekát. Nem is volt olyan egyszerű abban az időben engedélyeztetni, hogy áthelyezzék őt Budapestre. Mindenesetre sikerült, és 1961-ben felköltöztünk, vettünk egy lakást a Belvárosban.

Nekem volt egy barátnőm, aki egyébként a Nemzeti Bankban volt valami nagyon magas beosztásban. Az akkori barátja főorvos volt egy budapesti kórházban, és ők segítettek az áthelyezésben. A férjem Zuglóban lett körzeti orvos, de itt Pesten magánpraxist is folytatott később. Otthon rendelt, be volt rendezve a lakás egyik helyisége fogorvosi rendelőnek. 1987-ben halt meg a férjem. Kezelték Parkinson-kór ellen, és amikor a betegség tünetei megjelentek, akkor abbahagyta az orvosi praxist.

A háború után nem nagyon éltünk zsidó módon. Azt tudatosítottuk a gyerekeinkben, hogy zsidók vagyunk, mondjuk, nem is volt nehéz. Ott azért zsidóztak a faluban rendesen, de a férjemet nem merték bántani, mert ő volt a falu orvosa. Mert ő volt az orvos, mindenki a fenekét nyalta. Az, hogy a háta mögött mi volt, vagy mi nem volt, azt pontosan nem tudjuk. 1956-ban ott a faluban nem volt különösebben semmi, kivéve azt, hogy keresztülment a falun egy orosz tank, és megállt a falu közepén. De azért mégis csináltak egy halállistát a faluban, és akkor azt mondták a férjemnek, hogy lógni fogsz te, zsidó, de aztán végül nem lett semmi bántódása.